

CANADA

Utgives hvarje TORSDAG

Winnipeg, Man.

K. FLEMMING, Redaktör.

Prenumerationspriset—

Helt år\$1.00
Halvt år0.50
Förledels år0.50
Helt år till Sverige1.50
Halvt år0.85

Lokalagenter önskas i alla svenska samhällen och lemnas god provision. Korrespondenser, korta och intressanta smottages med tacksamhet. Prenumerationsmedel böra sändas med Post- eller Express Money Order eller Registrerat brev till

CANADA,

Box 254, Winnipeg, Man.

Kontor: ROOM 1, HARRIS BLOCK

SKANDINAVISKA NYHETER

SVERIGE.

STOCKHOLM. Första-maj demonstrationsmärkena äro inom kort färdiga att utsändas. De äro utförda i tre färger och framställa följande taffla:

Framför ett fönster sitter en arbetsklädd man af folket och skådar ut öfver landskapet. Vid hans sida står hustrun, med ena handen hvilande på hans axel, med den andra visande ut mot horisonten, där i den uppgående solens strålar skönjes sammanfordrade båden för demonstrationen; 8 timmars arbete — Medborgarrätt!

— Amerikaarf. De förenade rikenas konsul i San Francisco har hos utrikesdepartementet anmält, att en svensk vid Carl Peterson affidit den 8 februari i Astoria, Colo., efterlemnade kvarlätningskap i fast och lös egendom, värderad till 7,500 dollar, boende i Järstad, Östra Stenby socken, och heta: fadern Petter Peterson och modern Carolina Peterson.

— "Thules" fastighetsförsäljning. Köpare till liförsäkringsaktiebolaget "Thules" fastigheter vid Strandvägen är hr Julius Gerell, före innehafvaren af den bekanta firman med samma namn och för närvarande bosatt i närheten af Linköping. Han är dock ensam, utan står i spetsen för ett konsortium. Den öfverenskomna köpeskillingen är 1,925,000 kr.

— Den svenske "baronen". En grosshandlare från Kristiania råskade häromdagen ut för följande äfventyr på resa från Stockholm till nämnda stad.

Han satt alldeles ensam i en första-klassens kupe, då vid en station i närheten af Stockholm en elegant herre, kladd i pals och skinnmössa, steg in. Efter en stund presenterade han sig som baron Cederhof, och då han hörde, att grosshandlaren skulle till Kristiania, uttryckte han sin glädje däröfver, då äfven han skulle resa dit för affärer. Han skulle också resa till Maraker för att undersöka affidne statsrådet Astrups forna egendom, som han sedan flere år hade spekulerat på.

Baronen hade korresponderat med Astrup angående denna sak och önskade nu att visa hans bref för norrmannen, men upptäckte då sin plånbok vara försvunnen. Den valvillige norrmannen erbjöd sig genast att låna baronen 500 kr., och denne ville strax lämna en anvisning på Norges bank.

Tåget stannade för ett par minuter, och baronen skulle använda dem för att telegrafera till sitt hem efter sin plånbok.

Då inträffade katastrofen.

I samma ögonblick som baronen stod färdig att stiga af tåget uppenbarade sig två herrar och begärde i barsk ton, att han skulle följa dem. Som han ej återkom, förstod norrmannen, att de båda herrarna voro polisman, och han var glad, att han ej redan hade lämnat sina 500 kronor ifrån sig.

— Mickel hönstjuf. På Grön-sö gård utanför huvudstaden var det härommorgonen stor uppståndelse. Ty på kvällen föru hade hönsgumman glömt att stänga dörren ordentligt till om de små pullorna och följden blef, att den listige mickel på natten plockat bort den ena "ägghäbi kanten" efter den andra. Ej mindre än 19 stycken af rasdjuren hade retat mickels gom.

Att fruntimren voro arga behöfver väl ej tilläggas, säger med delaren, och det är nog också obehöfligt.

— Allmänna värnplikten och byggielen. Vid Svenska lakarsällskapets senaste sammanträde hölls ett med stort intresse afhördt föredrag af prof. S. E. Henschens öfver ämnet: "Kommer den föreslagna värnplikten att inverka gagnligt eller skadligt på den värnpliktiges kroppsliga utveckling och hälsa?"

P. of. Henschens sammanfattade sin ståndpunkt sålunda: "Värnpliktsofningerna komma att skänka den upp växande ungdomen och därmed massan af vårt folk ett tillskott af kraft och kroppslig hälsa, hvars välgörande verkningar sakta sakta förutmanas i och på i arf på kommande generationer.

Underkastar sig ej nationen en dylik längre tids värnplikt, skall nationen öfverflyglas af de stater, där ungdom genomgår värnplikt. Den förnämsta fara, som hotar vår ungdoms hälsa genom kasernlifvet, utgöres af de vengriska sjukdomarna, mindre åter alkoholismen. Det är statens ofvisliga plikt att vidtaga de kraftigaste åtgärder till skyddande af ungdomen mot dessa faror, som hota vårt samhällslif och kunna degennerera slaktet."

— En stor malmfälsaffär. The Edison Ore-Milling Syndicate. De områden och betydliga järnmalmfält, som konsul N. Peterson i Helsingborg ägt i Dunderland i Helgeland, nordliga Norge, vid Raanefjord, hafva af honom sålts till ett engelskt bolag, The Edison Ore-Milling Syndicate Ltd, London, genom köpeafsal, som i dagarna uppgjorts här i Stockholm. Köpesumman är icke uppgifven, men anses uppgå till ett högst betydande belopp.

Dunderlands malmfält kunna räknas bland de största i Europa, men malmen är af ringa järnhalt, och någon lönande metod att tillgodogöra sig den har icke stätt till buds, förrän nu Edison fått sina uppfinningar i denna riktning praktiskt användbara. Den nya hans metod, som det engelska bolaget här ämnar tillämpa i stor skala, har redan funnit användning i New-Jersey i Nordamerika och består i malmens krossning genom särskilda, arbetskraftiga maskiner, dess separering på magnetisk väg genom en ny metod, hvarmed äfven den icke

magnetiska malmen (hematiten) utdrages, samt den sålunda krossade och separerade malmens brikettering. Från att hålla ungefär 35 proc. kommer malmen att i brikettform hålla 67 å 70 procent järn med låg fosforhalt. I denna form kommer malmen att skeppas till England för att där ersätta de snart uttömda spanska malmerna från Bilbao.

Betydande anläggningar komma att göras vid gruffaltet, som har att erbjuda stor vattenkraft beräknad till icke mindre än omkring 30 tusen hästkrafter. Utseppningshamn skall byggas vid Mo. Malmextraheringen skall försiggå i stor skala, med krossning af omkring 6 tusen ton malm om dagen, hvaraf omkring halfva mängden blir produkt i briketter. Den älliga skeppningen skulle sålunda omfattas bortåt en mill. ton briketterad malm. Om två år beräknas stöppningen kunna börja.

Den nya malmexporten blir icke konkurren mot Norrbottens malmerna, hvilka, i motsats mot den desfosforerade norska brikettmalmen, äro af stor fosforhalt och finna användning vid de tyska järnvarken, där den svenska förädlingsmetoden användes.

Det antages inom fockaretsar, att den Edisonska metoden, hvars utfinnande Edison själf räknar såsom sitt förnämsta lifsvärk, kommer att medföra betydande omhvalfningar och öppna nya utsikter inom hela järnindustrien.

— ALINGSÅS. Millionbo. Bo uppteckningen efter aflidne godsägaren E. Amsberg i Alingsås utvisar en behållning af omkr. 2 mill. kr., som nu till största delen meddelas till Göteborg-Posten.

— ARBOGA. En misstänkt korlent dömd anhölls i Arboga härom aftonen af polisen. Det var sönnerskan Albertina Charlotta Lundström Peterson, född 1848 i Sätersta, Södermanland, men skriven i Stockholm. Hennes ovanliga kroppsfång beröde på att hon hade bytt på sig mattor, förkläden, ylleskjortor o. d., som hon misstänkes ha stulit. Emellertid nekar hon. Hon är förut straffad för snatteri och har varit åtalad för mened utan att kunna fallas.

— GÄFLE. Gäfles kamp mot superiet. Ett par rätt afsevärda resultat har den förut nämnda rörelsen för praktiska mått och steg mot superiet, som på lektor Ödmans initiativ uppstått i Gäfle, redan vunnit. På grund af en från densamma utgången petition ha stadstullmäktige för sin del beslutit, att utminuteringsställena skola stängas redan klockan 4 eftermiddagen under tiden 1 okt. — 15 febr. samt redan kl. 2 på lördagsmiddagar, äfvensom att ingen kvinnlig betjäning får förekomma på kroglokalerna — detta senare beslut fattades efter biskop Lövgrens bekanta anförande, hvar han visade, hu demoraliserande kroglifvet verkar på kvinnorna.

Under öfverläggningarna om dessa reformer fick stadens borgmästare genom en framställd interpellation anledning upplysa, att en person skall erhålla nödig vård på det ställe där han blifvit berusad — en bestämmelse, som, ifall dess efterlefnad bättre kunde öfvervakas, nog skulle bidra till sin mån att hämma missbruk af utskänkningsrätten.

— HALMSTAD. Det mesopotamiska sprog. Vid bevaringsmönstringen i Halmstad för ett par dagar sedan uppträdde en yngling och begärde att bli kasserad före teende ett lakartyg, hvaraf vitsordades, att mannen led af "exercitiobiti" samt att han för öfrigt hade "corpus robustum" och "salutem amplissimam". Trots allt detta blef den unge mannen, skrifer "Halland", af inskrifningsnämnden approberad.

De tre "utrikiska" orden betydade exercisskräck, kraftig kropps-konstitution och präktigaste hälsa.

— HERNÖSAND. Sammanslagning af ångbåtsbolag. En sammanslutning har å bolagsstämmen beslutits mellan Noraströms ångfartygsaktiebolag och ångfartygsaktiebolaget Nor-Nyland, hvilket senare bolag till Noraströms bolag försålt sina båtar "Gurli" och "Nora", så att det sammanslagna bolaget nu äger 5 båtar. Noraströmsbolaget utdelade förra året 6 kr. praktie.

— LULEÅ. Laxfisket i Kalix af. Hos k. m. t. hade Aug. Henriksson P. A. Karlsson m. fl. ägare af hemman samt därunder lydande strand- och fiskerätt inom Nedv. Kalix socken anhållit att af nåd erhålla rätt till fiske efter så kallad börsning, eller timmen under sept. och okt. månader åren 1900 och 1901.

K. behöfde i Norrbottens län hade ej något att erinra häremot; men landbruksstyrelsen har på anförda skäl och bl. a. därför, att det ej vore lämpligt att undandraga laxfisket det obestridliga skydd som för närvarande finnes, på det bestämdaste afstyrkt bifall till ansökningen.

— MALMÖ. Hur ett djur kan söra. En landbrukare i Hörby trakten i Skåne köpte vid jultiden en hundhund. Hunden var född och uppfostrad hos sin förre husbonde och hade alltid varit vakent och påpasslig. På det nya stället ville han emellertid ej skälla, knappast äta. Så fort man löste honom, sprang han till sitt förre hem, där han var som vanligt påpasslig, men hämtad till sin nye ägare var han stum igen och skälde aldrig en gång, uten teg, tills döden för några dagar sedan befriade honom från den påtvingna platsen.

— MOTALA. Motala arbetarkommun och socialdemokraterna. Vid generalförsamling häromdagen med Motala arbetarkommun beslutats enhälligt att kommunen från den 1 april skall ansluta sig till socialdemokratiska arbetarpartiet. Frågan hade förut passerat genom samtliga afdelningar, hvilka alla utan undantag yrkat på anslutning.

— NORRKÖPING. Jordstöten en dynamitexplosion? Som förut nämnts, hörde en del personer i Norrköping och trakten däromkring vid hvalf 1-tiden härom natten en skarp knall, liknande ett kanonskott, samt därefter ett åsklikt dån, och flertalet af dem som iakttago företeelsen, antog som säkert, att bullret förorsakats af en jordstöt. Den sannolikaste förklaringen å "fenomenet" kan dock nu lämnas:

Ett lag arbetare vid den s. k. nunnebanan, emellan Virå och Sandviken, hade då de häromdagen voro färdiga med sina sprängningsarbeten, en del del af den uttagna dynamiten öfver, och då

de ej ville forsla det farliga sprängämnet med sig, beslöt de att förefresan från platsen befria sig därifrån genom att "tutta på" dotsamma. I afsikt att sätta detta sitt beslut i verkställighet, förde de sent på aftonen dynamiten (som utgjorde några kilogram) ut på isen å Båviken mellan Sandviken och Sjövik, och vid half 1-tiden på natten sette de eld på hela det upplagda sprängämnesförrådet, hvilket naturligtvis med brak och dån flög i luften.

Smällen hördes förstas vida omkring, och helt säkert var det denna "knall, åtföljd af ett åsklikt dunder", som personer i Norrköping och omkringliggande socknar hörde, och då en annan, ej för aflägsset boende äfven kände husen darra, kan man ej förväna sig öfver, att de trodde företeelsen vara en jordstöt.

— SÖDERHAMN. Hälsinglands enskilda bank har på stamma be-myndigat centralstyrelsen att med riksbanksfullmäktige träffa aftal om tidigare upphörande af sedelutgifningen än hvad i lagen af 1897 bestämmes, såvida centralstyrelsen anser sådant för banken fördelaktigt.

— TROLLHÄTTAN. Den lille Naglum-gossen. Det var en liten Vassända-N glumsgosse, som mot ersättning fått huld och skydd hos en barnlös skomakarfamilj i Trollhättan. Gossen växte och blef skomakarhusets glädje, men med tillväxten blef gossen duglig till valpojke. Förmodligen har för ingaf en landman ett lägre abud för gossens årsunderhåll. Under gråt och sorg kom han till sitt nya hem. Hos skomakarens saknades gossen mest, sedan han var borta. Först då kände, man nuru mycken anpart han tagit af deras hjärtan. När gossen där för nästa gång skulle utackorderas, erbjöd sig skomakaren att taga gossen för intet, men det märkliga inträffade, att vederbörande i Vassända Naglum hellre betalade för honom hos landtmannen Skomakaren gjorde slag i saken och lät hämta gossen ur skolan vid Gustafva kyrka. På lördag var landtmannen hos skomakaren och ville hämta hem sin pojke, men pojken ville icke lämna den familj, där han funnit hjärtan, och skomakaren ville ej heller. Han ville ha gossen som eget barn. Trollhättepolisen lär förfärges anmodats inskrida till landtmannens fördel. Så står sakan nu.

— TROSA. Det bör räcka till! På krogen i Trosa få numera ej åt en person serveras mer än två supor och två halvpor öl pr gång.

— VÄXIÖ. En duktig gumra. En torpargumma i K. socken af K. härad, boende på en kulle vid Åsnens björkkransade stränder, har i dagarna, vid 52 års ålder skänkt sin man det 18de barnet.

— ÖREBRO. Rättkrig stundar nu äfven i Örebro där en stadsfullmäktigeledamot motionerar om minst 500 kr till bestridande af krigförningen.

— ÖSTERSUND. Ett olycksfall till döds. Faltjägaren L. Nilsson Åldin från Offerdal råskade vid utgåendet från ett hotell i Mörsil att, som man tror, snafva och falla, hvarvid han slog tinningen mot hotellets bro. Han hittades en stund efteråt döende och afled efter en timme. Han var född 1871 och ogift.